

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Мальований М.І.

« _____ » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»

Факультет: лісового і садово–паркового господарства

Робоча програма навчальної дисципліни «Земельне право» для здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю: 193 «Геодезія і землеустрій». – Умань: Уманський НУС, 2019. – 31 с.

Розробник: Поліщук Олена Анатоліївна, доцент, кандидат педагогічних наук

_____ (О.А. Поліщук)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від «___» _____ 2019 року № ___

Завідувач кафедри _____ (Л. В. Машковська)

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від «___» _____ 2019 року № ___

Голова _____ (М.В. Шемякін)

«___» _____ 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Освітній рівень: бакалавр	16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		14 год.	-
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33,3:66,7

для заочної форми навчання –

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Земельне право» - отримання теоретичних та практичних навичок регулювання земельних відносин при здійсненні професійних функцій.

Завданням «Земельного права» як навчальної дисципліни є формування у студентів відповідної правосвідомості, вміння застосовувати отримані знання на практиці.

Після вивчення курсу студент має знати:

- основні джерела земельного та екологічного законодавства;
- систему органів державного регулювання сільського господарства;
- систему управління і контролю органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування в галузі земельного права;
- основні засоби економічного механізму регулювання земельних відносин і екобезпеки суспільства;
- правове забезпечення економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель.

- положення Конституції України, Земельного кодексу України, Лісового кодексу України, Водного кодексу України, Кодексу України про надра, Законів України «Про охорону земель», «Про землеустрій», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про охорону атмосферного повітря» тощо, та підзаконних актів, які спрямовані на регулювання правовідносин щодо ефективного використання та охорони земель, відповідальності за порушення земельного законодавства, правового режиму окремих категорій земель тощо.

Після вивчення курсу студент має вміти:

- відрізнити земельні правовідносини від інших відносин, що виникають у суспільному житті, давати визначення основних категорій земельного права;
- застосовувати одержані теоретичні знання щодо правового регулювання відносин в галузі використання земель та природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки на практиці;
- орієнтуватися в системі нормативних актів, які регулюють земельні та екологічні правовідносини;
- самостійно вирішувати практичні завдання, використовуючи положення відповідних нормативно-правових актів;
- використовувати відповідні акти, якими визначаються правове положення органів державного регулювання сільським господарством;
- орієнтуватися у питаннях законодавчих актів стосовно земельного виробництва і вміти застосовувати їх на практиці;
- складати проекти правової документації.

Навчальні цілі.

Згідно стандарту вищої освіти України (першого) бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» дисципліна забезпечує набуттям студентом:

інтегральної компетентності – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі геодезії та землеустрою або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальних компетентностей:

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною мовою як усно так і письмово;
- здатність спілкуватися іншою мовою за спеціальністю геодезія та землеустрій; здатність використання інформаційних технологій;
- здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчання впродовж життя;
- здатність працювати як самостійно, так і в команді;
- прагнення до збереження природного навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства.

Та спеціалізованих (фахових) компетентностей:

- здатність показувати знання і розуміння основних теорій, методів, принципів, технологій і методик у галузі земельного права;
- здатність показувати базові знання із суміжних дисциплін - менеджменту, інформаційних технологій, економіки тощо), вміння використовувати їх теорії, принципи;
- здатність використовувати знання з правових наук у навчанні та професійній діяльності, вміння використовувати їх теорії, принципи ;
- здатність виконувати професійні обов'язки в галузі земельних відносин;

Фахові компетентності згідно освітньо-професійної програми:

- знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях, процедур державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні;
- використовувати методи збирання інформації в галузі земельного права, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання;

У структурно-логічній схемі освітньої програми (першого) бакалаврського рівня вищої освіти, дисципліна «Земельне право» викладається на третьому курсі у першому семестрі. Передуює вивченню дисципліни курс «Історія та культура України». Дисципліни, яка є логічним продовженням вивчення курсу «Земельне право» є «Основи екології», «Землеустрій», «Оцінка земель», «Земельний кадастр», «Екологія природокористування».

Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Земельне право. Земельне законодавство

Тема 1. Поняття земельного права і земельного законодавства

1. Предмет, методи, принципи і система земельного права
2. Земельне законодавство: його завдання та принципи
3. Поняття земельних правовідносин
4. Види земельних правовідносин
5. Земельно-правові норми
6. Виникнення, зміна і припинення земельних правовідносин

Тема 2. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення

1. Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання
2. Пріоритетність земель сільськогосподарського призначення
3. Земельні ділянки державних і комунальних і сільськогосподарських підприємств, установ та організацій
4. Приватизація земель державних і комунальних і сільськогосподарських підприємств, установ та організацій
5. Використання земельних ділянок з меліоративними системами
6. Земельні ділянки сільськогосподарських підприємств
7. Визначення місця розташування земельних ділянок громадян при ліквідації сільськогосподарських підприємств, установ та організацій
8. Розподіл несільськогосподарських угідь при ліквідації сільськогосподарських підприємств
9. Землі фермерського господарства
10. Земельні ділянки особистих селянських господарств
11. Землі для сінокосіння і випасання худоби
12. Земельні ділянки для садівництва
13. Земельні ділянки для городництва
14. Право несільськогосподарських підприємств на землю

Тема 3. Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення

1. Поняття та склад земель природно-заповідного фонду
2. Використання земель природно-заповідного фонду
3. Землі іншого природоохоронного призначення та їх використання
4. Визначення земель оздоровчого призначення

Тема 4. Землі лісгосподарського призначення

- 6.1. Поняття земель лісгосподарського призначення
- 6.2. Власність на землі лісгосподарського призначення
- 6.3. Використання земель лісгосподарського призначення

Тема 5. Землі водного фонду

1. Правовий режим земель водного фонду
2. Прибережні захисні смуги
3. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах
4. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів та на островах у внутрішніх морських водах
5. Смуги відведення
6. Берегові смуги водних шляхів

Тема 6. Право власності на землю та право користування землею

1. Право власності на землю: його поняття та зміст
2. Суб'єкти права власності на землю, їх права та обов'язки.
3. Право постійного користування земельною ділянкою. Права та обов'язки землекористувачів
4. Право оренди земельної ділянки
 - 4.1. Правове регулювання договорів оренди земельної частки (паю)
 - 4.2. Порядок виділення на місцевості земельної ділянки власнику земельної частки (паю)
5. Право концесіонера на земельну ділянку
6. Добросусідство
7. Право земельного сервітуту
 - 7.1. Поняття та види земельного сервітуту.
 - 7.2. Порядок встановлення та припинення дії земельного сервітуту
8. Обмеження прав на землю та охоронні зони
 - 8.1. Поняття обмеження прав на земельні ділянки.
 - 8.2. Охоронні зони

Тема 7. Набуття і реалізація права на землю

1. Набуття права на землю громадянами та юридичними особами
2. Продаж земельних ділянок або прав на них на підставі цивільно-правових договорів
3. Продаж земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах
4. Припинення прав на землю

Тема 8. Гарантії прав на землю

1. Захист прав на землю
 - 1.1. Способи захисту прав на земельні ділянки
 - 1.2. Гарантії права власності на земельну ділянку
 - 1.3. Відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за порушення права власності на землю

Тема 9. Вирішення земельних спорів

1. Органи, що вирішують земельні спори
2. Порядок розгляду земельних спорів органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади з питань земельних ресурсів
3. Права і обов'язки сторін при розгляді земельних спорів
4. Виконання рішення органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів та органів місцевого самоврядування щодо земельних спорів

Тема 10. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам

1. Підстави відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам
2. Порядок відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам

Тема 11. Відповідальність за порушення земельного законодавства

1. Недійсність угод щодо земельних ділянок
2. Відповідальність за порушення земельного законодавства
3. Повернення самовільно зайнятих земельних ділянок

Тема 12. Відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва

1. Умови відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва
2. Звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва

3. Використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Земельне право												
Змістовий модуль 1. Правове регулювання земельних відносин в Україні												
Тема 1. Поняття земельного права. Земельне законодавство		1	1			6		-	-			-
Тема 2. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення		1	1			6		-	-			-
Тема 3. Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення		1	1			4		-	-			-
Тема 4. Землі лісогосподарського призначення		1	1			7		-	-			-
Тема 5. Землі водного фонду		2	2			3		-	-			-
Тема 6. Право власності на землю та право користування землею		2	2			6		-	-			-
Тема 7. Набуття і реалізація права на землю		1	1			4		-	-			-
Тема 8. Гарантії прав на землю		1	1			4		-	-			-
Разом за змістовим модулем 1		10	10			40		-	-			-
Змістовий модуль 2. Відповідальність за порушення у сфері земельних відносин												

Тема 9. Вирішення земельних спорів		1	1		5		-	-			-
Тема 10. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам		1	1		5		-	-			-
Тема 11. Відповідальність за порушення земельного законодавства		2	1		5		-	-			-
Тема 12. Відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва		2	1		5		-	-			-
Разом за змістовим модулем 2		6	4		20		-	-			-
Усього годин	90	16	14		60		-	-			-

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Поняття земельного права. Земельне законодавство	1	-
2.	Тема 2. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення	1	-
3.	Тема 3. Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	1	-
4.	Тема 4. Землі лісгосподарського призначення	1	-
5.	Тема 5. Землі водного фонду	2	-
6.	Тема 6. Право власності на землю та право користування землею	2	-
7.	Тема 7. Набуття і реалізація права на землю	1	-
8.	Тема 8. Гарантії прав на землю	1	-
9.	Тема 9. Вирішення земельних спорів	1	-
10.	Тема 10. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам	1	-
11.	Тема 11. Відповідальність за порушення земельного законодавства	1	-
12.	Тема 12. Відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва	1	-
	Разом	14	-

6. Теми практичних занять

Навчальним планом практичні заняття не передбачено.

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом лабораторні заняття не передбачено.

8. Самостійна робота

Самостійне вивчення дисципліни «Земельне право» неможливе без використання літературних джерел. У наш час знайомство з літературою навіть із самого вузького питання становить нелегке й досить трудомістке завдання. Дисципліна «Земельне право» за період свого існування нагромадило величезну кількість літературних джерел – підручників і навчальних посібників, монографій та журнальних статей, публікацій. Тому раціональна організація вивчення літератури курсу особливо необхідна.

Для ефективного використання літератури й виконання поза аудиторної контрольної роботи варто вести конспект підручників. Конспектування інших літературних джерел має рекомендаційний характер. За підручником конспектуються лише ті питання, які через обмежене число лекцій та практичних занять не знайшли відбиття в лекційних конспектах й у зошитах для практичних занять. На лекціях і практичних заняттях розглядається найбільш складний матеріал, представлений у питаннях для самопідготовки, які наведені до кожної теми курсу. Усі інші питання, викладені в запропонованому підручнику конспектуються в зошиті для самостійних робіт.

Треба ознайомитися спочатку з основною (підручниками й навчальними посібниками), а потім з прикладною (монографіями і статтями) літературою. При цьому важливо вивчити насамперед книги, а потім статті (у першу чергу останніх років видання) - вітчизняні й закордонні.

Матеріал для конспектування доцільно оформляти в такій послідовності:

- 1) назва вивченої теми курсу;
- 2) конспект робіт з питань господарського права (з вказівкою назви й сторінок першоджерела);
- 3) конспект вказаних вище питань підручника (виписують їхні заголовки і сторінки підручника);
- 4) конспект (за вибором студента) інших літературних джерел з даної теми (при цьому вказують їхніх авторів, назву, рік і місце видання, сторінки).

Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1.	Тема 1. Поняття земельного права. Земельне законодавство (базова та додаткова література). 1. Дайте визначення законодавства у сфері земельних правовідносин. 2. Складіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють земельні правові відносини. Зробіть класифікацію за наступними критеріями: - загальне законодавство; - спеціальне законодавство.	6	-
2.	Тема 2. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення (базова та додаткова література).	6	-

	Провести моніторинг наукових та науково-практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготувати перелік публікацій з теми. Визначить основні напрями наукових дискусій.		
3.	<p>Тема 3. Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення (базова та додаткова література).</p> <p>Провести моніторинг наукових та науково-практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготуйте перелік публікацій з теми. Визначити основні напрями наукових дискусій.</p>	4	-
4.	<p>Тема 4. Землі лісогосподарського призначення (додаткова література).</p> <p>1. Зробіть висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у даній сфері.</p>	7	-
5.	<p>Тема 5. Землі водного фонду (додаткова література)</p> <p>1. Узагальнити перелік нормативно-правових актів, що регулюють дані правовідносини.</p> <p>2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).</p>	3	-
6.	<p>Тема 6. Право власності на землю та право користування землею (базова та додаткова література).</p> <p>1. Провести моніторинг наукових та науково-практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготувати перелік публікацій з теми. Визначте основні напрями наукових дискусій.</p>	6	-
7.	<p>Тема 7. Набуття і реалізація права на землю(додаткова література).</p> <p>1. Ознайомитись з основними положеннями Земельного кодексу України від 25 жовтня 2001 р.</p> <p>Коли до нього було внесено зміни? Чим було викликано необхідність внесення змін?</p>	4	-
8.	<p>Тема 8. Гарантії прав на землю</p> <p>1. Узагальнити перелік нормативно-правових актів, що регулюють дані правовідносини.</p> <p>2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).</p>	4	-

9.	Тема 9. Вирішення земельних спорів (додаткова література). 1. Скласти перелік нормативно-правових актів, що регулюють дані правовідносини. 2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).	5	-
10.	Тема 10. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам(базова та додаткова література). 1. Зробіть висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у даній сфері.	5	-
11.	Тема 11. Відповідальність за порушення земельного законодавства (базова та додаткова література). 1. Узагальнити перелік нормативно-правових актів, що регулюють дані правовідносини. 2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).	5	-
12.	Тема 12. Відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва (базова та додаткова література). 1. Скласти перелік нормативно-правових актів, що регулюють дані правовідносини. 2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).	5	-
	Разом	60	-

9. Індивідуальні завдання

9.1. Науковий реферат

З метою поглиблення знань із дисципліни, набуття навичок самостійної роботи з літературою пропонується виконання індивідуальних творчих завдань у вигляді написання наукових рефератів. Написання реферату займає важливе місце у процесі організації самостійної роботи студентів і є важливим засобом поглиблення знань з навчальної дисципліни. Реферати стимулюють до більш глибокого вивчення предмета, розвивають вміння користуватися навчальною літературою і законодавством, складати бібліографію.

Реферати виконуються на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури і законодавства, перелік яких не обмежує ініціативи студента і його можливостей у використанні більш широкого кола наукових досліджень.

До літератури відносяться: першоджерела; підручники і навчальні посібники; наукові дослідження (монографії, наукові статті та ін.)

З проблем, досліджених у наукових рефератах, студенти можуть підготувати і доповісти під час проведення семінарських занять або засідань наукового студентського гуртка.

Орієнтовна тематика рефератів

1. Поняття екологічного права.
2. Предмет і об'єкт екологічного права.
3. Методи екологічного права.

4. Система екологічного права.
5. Принципи екологічного права.
6. Екологічне право як галузь науки і навчальна дисципліна.
7. Загальна характеристика джерел екологічного права.
8. Загальна характеристика екологічних прав громадян.
9. Право громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля.
10. Право вільного доступу до екологічної інформації.
11. Гарантії реалізації екологічних прав громадян.
12. Захист екологічних прав громадян.
13. Обов'язки громадян у галузі охорони навколишнього природного середовища.
14. Природні ресурси – надбання Українського народу.
15. Поняття та зміст права власності на природні ресурси.
16. Форми власності на природні ресурси.
17. Право природокористування.
18. Правове забезпечення екологічної безпеки.
19. Правове забезпечення екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами.
20. Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки.
21. Правові засади забезпечення біологічної та генетичної безпеки.
22. Система державного управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.
23. Екологічне програмування та прогнозування.
24. Державний моніторинг довкілля.
25. Екологічне ліцензування.
26. Екологічна експертиза: роль і значення
27. Екологічний аудит: поняття і сутність
28. Екологічний контроль – основна функція управління
29. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення.
30. Правові засади охорони та використання земель.
31. Правові засади охорони та використання вод.
32. Правові засади охорони та використання надр.
33. Правові засади охорони та використання атмосферного повітря.
34. Правові засади охорони та використання тваринного світу.
35. Правові засади охорони та використання рослинного світу.
36. Правові засади охорони та використання лісів.
37. Правове регулювання поводження з відходами.
38. Правові засади раціонального використання екологічної мережі України.
39. Правові засади охорони та використання природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України.
40. Право власності на землю.
41. Земельні правовідносини в фермерському господарстві.
42. Майнові правовідносини фермерського господарства.
43. Організаційно правове забезпечення використання земель в аграрному виробництві.
44. Організаційно правове забезпечення використання природних ресурсів в аграрному виробництві.
45. Права і обов'язки власників та користувачів земель в аграрному виробництві.
46. Поняття та юридичні ознаки оренди землі.
47. Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення.
48. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення.
49. Суб'єкти права сільськогосподарського землекористування.
50. Загальна характеристика правового статусу суб'єктів сільськогосподарського землекористування.
51. Землекористування сільськогосподарських кооперативів.
52. Відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва.

53. Державний земельний кадастр.
54. Земельний фонд України і його складові.
55. Принципи земельного права.
56. Методи регулювання у земельному праві.
57. Співвідношення земельного права з суміжними галузями права
58. Система земельного права. Земельно-правові відносини: поняття і зміст. Суб'єкти земельних правовідносин Об'єкти земельних правовідносин.
59. Підстави виникнення, зміни і припинення земельних правовідносин.
60. Джерела земельного права. Загальна характеристика
61. Конституція України як джерело земельного права
62. Земельний кодекс України як джерело земельного права
63. Закони як джерела земельного права. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела земельного права.
64. Локальні нормативно-правові акти як джерела земельного права
- Міжнародні договори як джерела земельного права України.
65. Поняття і зміст права власності на землю. Правові форми власності на землю. Право державної власності на землю. Право комунальної власності на землю.
66. Право приватної власності на землю.
67. Правові заходи охорони земель.
68. Відповідальність за порушення земельного законодавства.
69. Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства.
70. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного законодавства.
71. Самовільне заволодіння земельною ділянкою.
72. Відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва.
73. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.
74. Суб'єкти права власності та користування на землях сільськогосподарського призначення.
75. Правове регулювання паювання земель сільськогосподарських підприємств
76. Перехід права власності на земельну ділянку при переході права на будівлю і споруду.
77. Припинення дії земельного сервіту
78. Право землекористування фермерського господарства
79. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб. Спільна сумісна і спільна часткова власність на землю.
80. Придбання земельних ділянок на основі цивільно-правових угод.
81. Відповідальність за самовільне заволодіння земельною ділянкою.
82. Використання земель сільськогосподарського призначення для городництва.
83. Користування землями для ведення садівництва
84. Порядок і умови користування земельними ділянками для сінокосіння і випасання худоби.
85. Нормативно-правові акти органів місцевого самоврядування як джерела земельного права.
86. Примусове відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності.
87. Вимоги до проектування і забудови земельних ділянок.
88. Право несільськогосподарських підприємств на землю.
89. Відшкодування збитків, заподіяних внаслідок порушення земельного законодавства.
90. Порядок розв'язання земельних спорів

10. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Земельне право» використовуються наступні методи навчання:

Словесні методи навчання:

- лекція — це метод навчання, який передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою.
- пояснення — вербальний метод навчання, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону.
- бесіда передбачає використання попереднього досвіду з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення уже наявних знань. З погляду форми проведення виокремлюють два види бесіди: евристичну і репродуктивну. За місцем у навчальному процесі виділяють бесіди: вступну, поточну, підсумкову.

Наочні методи:

- демонстрація — це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їхньому натуральному вигляді, в динаміці.
- ілюстрація — метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (фотографії, малюнки, схеми, графіки та ін.).
- спостереження як метод навчання передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному чи виробничому середовищі без втручання у ці явища й процеси.

Практичні методи навчання. Спрямовані на досягнення завершального етапу процесу пізнання (практичні та семінарські заняття)

Інтерактивне навчання у вищій школі передбачає докорінну зміну методичних стереотипів, які сформувалися у викладачів. При вивченні дисципліни «Земельне право» використовуються наступні форми навчальної діяльності: фронтальна, парна, індивідуальна та групова. Найпоширенішою є групова форма, яка є формою організації навчання в малих групах студентів, об'єднаних загальною навчальною метою за опосередкованого керівництва викладачем і в співпраці зі студентами. Викладач у груповій навчальній діяльності керує роботою кожного студента опосередковано, через завдання, які він пропонує групі та які регулюють діяльність студентів. При викладанні лекційного матеріалу обов'язковим є використання презентацій що є наочністю для студентів та дозволяє краще засвоїти матеріал.

11. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточно-модульний контроль. З дисципліни «Земельне право», для якої підсумковий контроль передбачено у формі заліку, на поточно-модульний контроль виділяється 100 балів

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікацією тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Результати поточно-модульного контролю виставляються в журналах обліку роботи викладача.

Повторне виконання модульних контрольних робіт та індивідуальних завдань на

вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач.

У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів.

Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання поточно-модульного контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру. Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання поточно-модульного контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання поточно-модульного контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролю. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання і не впливає на загальний рейтинг студента.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни студент може набрати максимально 100 балів. Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни «Земельне право»

Кількість балів за модуль	Поточний (модульний) контроль														Сума
	Змістовий модуль № 1										Змістовий модуль № 2				
Кількість балів за змістові модулі та модульний контроль	60										40				100
Змістові модулі	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	М К1	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	МК2	
Кількість балів за видами робіт:	6	6	6	6	6	6	6	6	12	7	7	7	7	12	
активність на семінарських заняттях	4	4	4	4	4	4	4	4		5	5	5	5		

Виконання самостійної роботи студентів	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

13. Методичне забезпечення

1. Поліщук О.А. Земельне право. Методичні вказівки та завдання для виконання контрольної роботи студентами факультету лісового і садово-паркового господарства заочної форми навчання за напрямками підготовки 193 «Геодезія і землеустрій», Умань: УНУС, 2018. – 30 с.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Рекомендована література

Базова

- Гіренко І.В., Білошкурська З.П., Машковська Л.В., Поліщук О.А., Коваленко-Чукіна І.Г. Земельне право. Підручник. Умань. ВПЦ «Візаві». 2019. 711 с.
- Мірошніченко А.М. Земельне право України. Підручник. К. Алерта КНТ ЦУЛ. 2009. 712с.
- Беженар Г.М., Бондар Л.О., Гавриш Н.С. Земельне право України. Підручник. / За ред. О. О. Погрібного та І.І. Каракаша. [2-е вид., перероб. і доп.]. К.: Істина, 2009. 600 с.
- Процевський В.О. Шуміло О.М. Водне право України: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2012. 176 с.
- Фурса С.Я., Фурса Є.І., Косенко В.М. Земля: Договори, суд, законодавство: Науково-практичний посібник / за ред. С.Я. Фурси. [3-є вид.]. К.: КНТ, 2008. 823 с.
- Єрмоленко В.М., Гафурова О.В., Гласова О.В. Правові основи майнових і земельних відносин: навч. посібник / за ред. В.М. Єрмоленка. К.: Магістр ХХІ сторіччя, 2007. 282 с.
- Вівчаренко О.А. Правово охорона земель в Україні: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2010. 336 с.
- Барабаш А.П. Правовий режим земельних ділянок, наданих для ведення товарного сільськогосподарського виробництва приватними власниками та користувачами / Право України. 2007. № 4. С. 111-114.

1. Конституція України від 26 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради . 1996. № 30. С. 141.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. (в ред. від 04.03.2015 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1991.№41.
4. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Земельний Кодекс України від 25.10.2001 р. (в ред. від 06.09.2014 р.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Лісовий Кодекс України від 21.01.1994 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
7. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (в ред. від 04.03.2015 р.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (в ред. від 04.03.2015 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
10. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 р. (в ред. від 05.03.2015 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради України. 2007. № 34. С. 445.
12. Про екологічний аудит: Закон України від 24 червня 2004 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
13. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13 липня 2000 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
14. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18 січня 2001 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
15. Про рослинний світ: Закон України від 9 квітня 1999 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.